2024/435

1.2.2024

ROZHODNUTIE RADY (EÚ) 2024/435

z 29. januára 2024

o pozícii, ktorá sa má v mene Európskej únie prijať v Spoločnom výbore CETA zriadenom na základe Komplexnej hospodárskej a obchodnej dohody (CETA) medzi Kanadou na jednej strane a Európskou úniou a jej členskými štátmi na strane druhej, pokiaľ ide o prijatie výkladu článku 8.10, prílohy 8-A, článku 8.9 a článku 8.39 dohody v súlade s jej článkom 26.1 ods. 5 písm. e)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 207 ods. 4 prvý pododsek v spojení s článkom 218 ods. 9,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

(1) Rozhodnutím Rady (EÚ) 2017/37 ([1]) sa stanovuje podpis Komplexnej hospodárskej a obchodnej dohody (CETA) medzi Kanadou na jednej strane a Európskou úniou a jej členskými štátmi na strane druhej ([2]) (ďalej len „dohoda“) v mene Európskej únie. Dohoda bola podpísaná 30. októbra 2016.

(2) V rozhodnutí Rady (EÚ) 2017/38 ([3]) sa stanovuje predbežné vykonávanie častí dohody. Dohoda sa predbežne vykonáva od 21. septembra 2017.

(3) Podľa článku 26.1 ods. 5 písm. e) dohody má Spoločný výbor CETA právomoc prijímať výklady ustanovení dohody, ktoré sú záväzné pre tribunály zriadené podľa oddielu F Ôsmej kapitoly (Urovnávanie investičných sporov medzi investormi a štátmi) a Dvadsiatej deviatej kapitoly (Urovnávanie sporov) dohody.

(4) Podľa pravidla 10 bod 3 jeho rokovacieho poriadku, ktorý tvorí prílohu k dohode Rady (EÚ) 2018/1062 ([4]) spoločný výbor CETA má právomoc prijímať výklady dohody.

(5) Spoločný výbor CETA má písomným postupom prijať výklad článku 8.10, prílohy 8-A, článku 8.9 a článku 8.39 dohody.

(6) Je preto vhodné stanoviť pozíciu, ktorá sa má v mene Únie prijať v Spoločnom výbore CETA na základe pripojeného návrhu výkladu Spoločného výboru CETA, keďže objasňuje článok 8.10, prílohu 8-A, článok 8.9 a článok 8.39 dohody,

([1]) Rozhodnutie Rady (EÚ) 2017/37 z 28. októbra 2016 o podpise Komplexnej hospodárskej a obchodnej dohody (CETA) medzi Kanadou na jednej strane a Európskou úniou a jej členskými štátmi na strane druhej v mene Európskej únie (Ú. v. EÚ L 11, 14.1.2017, s. 1).
([2]) Ú. v. EÚ L 11, 14.1.2017, s. 23.
([3]) Rozhodnutie Rady (EÚ) 2017/38 z 28. októbra 2016 o predbežnom vykonávaní Komplexnej hospodárskej a obchodnej dohody (CETA) medzi Kanadou na jednej strane a Európskou úniou a jej členskými štátmi na strane druhej (Ú. v. EÚ L 11, 14.1.2017, s. 1080).
([4]) Rozhodnutie Rady (EÚ) 2018/1062 zo 16. júla 2018 o pozícii, ktorá sa má v mene Európskej únie prijať v Spoločnom výbore CETA zriadenom Komplexnou hospodárskou a obchodnou dohodou medzi Kanadou na jednej strane a Európskou úniou a jej členskými štátmi na strane druhej, pokiaľ ide o prijatie rokovacieho poriadku Spoločného výboru CETA a osobitných výborov (Ú. v. EÚ L 190, 27.7.2018, s. 13).

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Pozícia, ktorá sa má v mene Únie prijať v Spoločnom výbore CETA, pokiaľ ide o prijatie výkladu článku 8.10, prílohy 8-A, článku 8.9 a článku 8.39 dohody v súlade s článkom 26.1 ods. 5 písm. e) dohody, je založená na návrhu výkladu Spoločného výboru CETA pripojenom k tomuto rozhodnutiu.

Článok 2

Výklad uvedený v článku 1 sa po jeho prijatí uverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 3

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho prijatia.

V Bruseli 29. januára 2024

Za Radu
predsedníčka
H. LAHBIB

NÁVRH

VÝKLAD SPOLOČNÉHO VÝBORU CETA č. …/2024

z ...

pokiaľ ide o článok 8.10, prílohu 8-A, článok 8.9 a článok 8.39 Komplexnej hospodárskej a obchodnej dohody (CETA)

SPOLOČNÝ VÝBOR CETA,

so zreteľom na článok 26.1 ods. 5 písm. e) Komplexnej hospodárskej a obchodnej dohody (CETA) medzi Kanadou na jednej strane a Európskou úniou a jej členskými štátmi na strane druhej ([1]) (ďalej len „dohoda“), podpísanej v Bruseli 30. októbra 2016,

pripomínajúc spoločný výklad vyjadrený v oddiele 6 spoločnej listiny o výklade Komplexnej hospodárskej a obchodnej dohody (CETA) medzi Kanadou na jednej strane a Európskou úniou a jej členskými štátmi strane druhej ([2]),

s cieľom ďalej objasniť zámery zmluvných strán podľa Ôsmej kapitoly (Investície), pokiaľ ide o určité prvky článku 8.10 (Zaobchádzanie s investormi a investície upravené touto dohodou) a prílohy 8-A (Vyvlastnenie), článok 8.9 (Investície a regulačné opatrenia) a článku 8.39 (Konečný výrok) dohody,

PRIJAL TENTO VÝKLAD:

1. Spravodlivé a nestranné zaobchádzanie

V záujme väčšej istoty treba uviesť, že povinnosť spravodlivého a nestranného zaobchádzania v článku 8.10 dohody sa vykladá takto:

a) Výpočet prvkov v článku 8.10 ods. 2 je taxatívny.

b) Na uplatnenie nároku z dôvodu odopierania spravodlivosti podľa článku 8.10 ods. 2 písm. a) je nutné vyčerpať miestne prostriedky nápravy, okrem prípadov, keď neexistujú primerane dostupné miestne prostriedky nápravy na zabezpečenie účinnej nápravy, resp. ak miestne prostriedky nápravy neposkytujú primeranú možnosť takejto nápravy.

Pri rozhodovaní o tom, či ide o odopieranie spravodlivosti, by Tribunál mal mať na pamäti, že nie je odvolacím súdom proti rozhodnutiam vnútroštátneho súdu a nemal by sa zaoberať meritórnym preskúmaním rozhodnutí vnútroštátnych súdov.

c) Na to, aby došlo k odopieraniu spravodlivosti a k zásadnému porušeniu riadneho procesu v zmysle článku 8.10. ods. 2 písm. a) a b), musí v súdnom alebo správnom konaní dôjsť k nevhodnému a mimoriadne závažnému procesnému konaniu, ktoré nespĺňa základné medzinárodne uznávané normy výkonu spravodlivosti a riadneho procesu a ktoré spôsobuje otrasy alebo prekvapuje, pokiaľ ide o zmysel súdnej spravodlivosti, ako je napríklad neodôvodnené odmietnutie prístupu k súdu alebo právnemu zastupovaniu, neposkytnutie možnosti byť vypočutý, diskriminačné zaobchádzanie zo strany súdov, zjavná zaujatosť alebo skorumpovanosť sudcov, úplná alebo neodôvodnená netransparentnosť v konaní, ako je napr. neposkytnutie oznámenia o konaní alebo odôvodnenia rozhodnutia.

d) Opatrenie je očividne svojvoľné v zmysle článku 8.10 ods. 2 písm. c), ak je zrejmé, že opatrenie nie je racionálne spojené s legitímnym politickým cieľom, napríklad ak je opatrenie založené na predsudkoch alebo zaujatosti, a nie na dôvode alebo skutočnosti.

e) Opatrenie alebo sústava opatrení predstavuje „cielenú diskrimináciu z jasne neoprávnených dôvodov, ako sú rod, rasa alebo náboženstvo“ v zmysle článku 8.10 ods. 2 písm. d), ak opatrenie alebo sústava opatrení vyčleňuje investora a poskytuje iné ako rovnaké zaobchádzanie na základe nelegitímnych dôvodov, ako je pohlavie, rasa alebo náboženské presvedčenie. Článok 8.10 ods. 2 písm. d) sa nesmie vykladať tak, že zmluvným stranám bráni v tom, aby poskytovali preferenčné zaobchádzanie na podporu rodovej alebo rasovej rovnosti alebo inak riešili nedostatočné zastúpenie sociálno-ekonomicky znevýhodnených skupín.

([1]) Ú. v. EÚ L 11, 14.1.2017, s. 23.
([2]) Ú. v. EÚ L 11, 14.1.2017, s. 3.

f) Určenie, že opatrenie alebo sústava opatrení predstavuje „zneužívanie investorov, ako napr. donútenie, nátlak a obťažovanie“ v zmysle článku 8.10 ods. 2 písm. e), si vyžaduje, aby zmluvná strana zistila závažné pochybenie. Pri tomto určení môžu relevantné úvahy zahŕňať ujmu alebo hrozbu ujmy spôsobenej investorovi, ako napríklad to, či sa prípady údajného obťažovania alebo nátlaku opakovali a pretrvávali, ako aj odôvodnenie konania zmluvnej strany, napríklad či orgány konali v rámci svojej právomoci alebo či došlo k zneužitiu právomoci.

g) Podľa článku 8.10 ods. 4 sa vyjadrenia voči investorovi môžu zohľadniť len v rozsahu, v akom sú relevantné ako faktor pri určovaní porušenia spravodlivého a nestranného zaobchádzania, ako sa stanovuje v článku 8.10 ods. 2. Oprávnené očakávania nemôžu vyplývať z vyjadrení, na aké by sa obozretný a informovaný investor pri uskutočňovaní investície odôvodnene nespoliehal, najmä preto, že vyhlásenia neboli dostatočne konkrétne a jednoznačné a nemali požadovanú úroveň formalít napríklad pretože príslušný orgán zmluvnej strany ich nevyjadril písomne.

2. Nepriame vyvlastnenie

a) V záujme väčšej istoty treba uviesť, že k nepriamemu vyvlastneniu môže dôjsť len vtedy, ak bol investor radikálne zbavený využívania, užívania a nakladania so svojou investíciou, ako keby s tým súvisiace práva prestali existovať.

b) Pri posudzovaní „trvania opatrenia alebo sústavy opatrení“ v zmysle bodu 2 písm. b) prílohy 8-A dohody by sa malo zvážiť, či je zásah do vlastníckeho práva dočasný, pričom v takom prípade je nepravdepodobné, že by predstavoval nepriame vyvlastnenie, alebo je trvalý, hoci samotná skutočnosť, že opatrenie je trvalé, neznamená, že došlo k nepriamemu vyvlastneniu.

c) „Osobitné a rozumné očakávania spojené s investíciou“ v bode 2 písm. c) prílohy 8-A dohody odkazujú na očakávania, ktoré si obozretný a informovaný investor mohol odôvodnene vytvoriť a na ktoré sa spoliehal pri realizácii investície. V záujme väčšej istoty treba uviesť, že to, či sú očakávania investora spojené s investíciou rozumné, v relevantnom rozsahu závisí od takých faktorov, ako je napríklad to, či príslušná zmluvná strana poskytla investorovi záväzné písomné uistenia, ako aj od povahy a rozsahu vládnej regulácie alebo potenciálu vládnej regulácie v príslušnom odvetví.

d) Vplyv opatrenia alebo sústavy opatrení sa v zmysle bodu 3 prílohy 8-A dohody javí ako „značne neprimeraný“, ak je jasne a zjavne neprimeraný vzhľadom na zamýšľané ciele politiky.

e) V záujme väčšej istoty treba uviesť, že opatrenia zmluvnej strany, ktoré sa navrhli a uplatňujú s cieľom chrániť legitímne ciele verejného blaha uvedené v bode 3 prílohy 8-A dohody, zahŕňajú opatrenia prijaté na boj proti zmene klímy alebo na riešenie jej súčasných alebo budúcich dôsledkov. Takéto opatrenia nepredstavujú nepriame vyvlastnenie, pokiaľ ich dosah nie je jasne a zjavne neprimeraný vzhľadom na zamýšľané ciele politiky.

3. Zmena klímy

a) Zmluvné strany opätovne potvrdzujú svoje právo vytvárať na svojom území reguláciu na splnenie legitímnych cieľov politiky v oblasti ochrany životného prostredia, ako sa stanovuje v článku 8.9 ods. 1 dohody, a to aj prijímaním opatrení na zmiernenie zmeny klímy alebo boj proti nej alebo na riešenie jej súčasných alebo budúcich dôsledkov.

b) Pri výklade ustanovení Ôsmej kapitoly (Investície) dohody tribunál náležite zohľadní záväzky zmluvných strán vyplývajúce z mnohostranných environmentálnych dohôd vrátane Parížskej dohody ([3]) podpísanej v Paríži 12. decembra 2015. Najmä práva a povinnosti zmluvných strán podľa Ôsmej kapitoly (Investície) dohody by sa mali vykladať spôsobom, ktorý podporuje schopnosť zmluvných strán plniť svoje príslušné záväzky týkajúce sa zníženia emisií skleníkových plynov prijatím alebo zachovaním opatrení navrhnutých a uplatňovaných na zmiernenie zmeny klímy alebo boj proti nej alebo riešenie jej súčasných alebo budúcich dôsledkov.

([3]) Ú. v. EÚ L 282, 19.10.2016, s. 4.

4. Ochrana základných bezpečnostných záujmov

Zmluvné strany opätovne potvrdzujú, že podľa článku 28.6 dohody nemožno žiadne z ustanovení tejto dohody vykladať tak, že bráni zmluvnej strane prijať opatrenia, ktoré považuje za potrebné na ochranu svojich základných bezpečnostných záujmov v prípade vojny alebo inej krízy medzinárodných vzťahov, vrátane akýchkoľvek opatrení, ktoré majú vplyv na investorov alebo ich investície.

5. Ochrana základných práv

V záujme väčšej istoty treba uviesť, že právo zmluvných strán na reguláciu s cieľom dosiahnuť legitímne ciele politiky, ako sa uvádza v článku 8.9 ods. 1 dohody, zahŕňa opatrenia prijaté na ochranu základných práv, ako sa stanovuje vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv prijatej v Paríži 10. decembra 1948.

6. Výpočet peňažnej náhrady škody vyplývajúcej z nárokov investorov

a) V záujme väčšej istoty treba uviesť, že peňažná náhrada škody podľa článku 8.39 ods. 3 dohody:

   i) nesmie byť väčšia ako ujma alebo škoda, ktorú utrpel investor, prípadne miestne usadený podnik, ocenená ku dňu porušenia;

   ii) odráža len ujmu alebo škodu, ktorá vznikla z dôvodu porušenia alebo z neho vyplýva a

   iii) sa určí s primeranou istotou a nesmie byť špekulatívna alebo hypotetická.

b) Tribunál vypočíta peňažnú náhradu škody len na základe podaní strán zúčastnených na spore a podľa potreby zváži:

   i) spoluvinu, či už úmyselnú alebo z nedbanlivosti;

   ii) neschopnosť zmierniť škody alebo im zabrániť;

   iii) predchádzajúcu náhradu škody alebo kompenzáciu prijatú za tú istú ujmu vrátane kompenzácie získanej v rámci vnútroštátneho kompenzačného systému, alebo

   iv) vrátenie majetku alebo zrušenie alebo zmenu opatrenia.

V... , ...

Za Spoločný výbor CETA
spolupredsedovia/spolupredsedníčky